

جنگ امام حسین (ع) با طرف مقابل، جنگ شیعه و سنی نبود

محمد اسفندیاری پژوهشگر دینی با تاکید بر اینکه عاشورا نباید به جریانی علیه اهل سنت تبدیل شود گفت: جنگ امام حسین (ع) با طرف مقابل جنگ شیعه و سنی نبود بلکه نزاع بین دین با بازیگران دین و نزاع تسنن نبوی با تسنن اموی بود. و مبارزه امام با گروهی بود که به دنبال نابودی دین بودند، یعنی هدف آنها هدم اساس دین اعم از شیعه و سنی بود.

چیستی نهضت امام

وی درباره چیستی نهضت امام حسین (ع) گفت: تاریخ بشر همواره با جنگ توامان بوده و ایامی که بشریت نجات یافته، اندک بوده است.

هر واقعه ای بعد از مدتی تحت تاثیر واقعه دیگر قرار گرفته و فراموش می‌شود، اما یکسری از وقایع است که در تاریخ دفن نشده که عاشورا از جمله آن وقایع محسوب می‌شود. عرب‌ها یک سنتی داشتند که در آن جنگ را ثبت می‌کردند و به آن ایام العرب می‌گفتند. در ایام العرب از 750 تا 1700 مورد را ثبت

کردند که بسیاری از آنها مثل روز جنگ بدر، احد که در آن نوشته شده، سال به سال می‌آیند و می‌روند و ما اصلاً یادمان نیست اما واقعه عاشورا از وقایعی است که فراموش نشد.

وی ادامه داد: عاشورا نه تنها در کربلا زمین گیر نشد بلکه زمین و زمان را در هم نوردید که پس از سال‌های طولانی مردم آن روز را فراموش و به آن توجه ندارند. عبدالله بن عمر پسر خلیفه دوم هرچند امام حسین (ع) را همراهی نکرد و از ایشان خواست که در خانه نشسته و قیام نکند اما وی نیز گفته که روز عاشورا، روز فراموش نشدنی است. مولوی نیز در شعری بر این مسأله تأکید و گفته «پیش مومن ماتم آن روح پاک/ شهره تر باشد ز صد طوفان نوح»

در تشریح عوامل عدم فراموشی واقعه عاشورا باید گفت یکی از دلایل آن این است که یک نفر با کمترین عده روبروی یک حکومتی ایستاد که یک سلاح سه شعبه زر، زور و تزویر داشت.

در لزوم عبرت گرفتن از وقایع تاریخی باید گفت: گذشته را باید چراغ راه آینده کرد و اگر از قیام و سرنوشت امام حسین (ع) درس نگیریم آنگاه آن واقعه فقط کارناوال غم و عزاداری می‌شود. اگر نتوانیم از قیام امام درس بگیریم آن زمان می‌شود جنگ دو قبیله که دیگر به انسان قرن 21 ربطی ندارد.

امام احیاگر دین بود

این پژوهشگر دینی یادآور شد: ابن ابی الحدید در کتاب شرح نهج البلاغه می‌گوید درس مهمی که قیام حسین بن علی به عرب داد این است که زیر بار ظلم و زور نرود.

وی با تأکید بر اینکه 14 قرن است که خون امام حسین (ع) هنوز از بین نرفته و همواره می‌جوشد، گفت: در کتاب خسرونامه که برای عطار نیشابوری نیست اما به اسم او مشهور است می‌گوید در این دنیا اهل ملامت بسیار خون ریخته اما فراموش شده است اما تنها خونی که می‌جوشد، خون حسین (ع) است.

اسفندیاری با بیان اینکه قیام امام حسین (ع) فرامذهبی است، اظهار کرد: مذهب به شاخه‌های دین باز می‌گردد و مقصود از دین هم اسلام است. باید به این نکته توجه کرد که جنگ امام حسین (ع) با طرف مقابل جنگ شیعه و سنی نبود و از طرف دیگر امام حسین (ع) اختصاص به شیعیان ندارد و نمی‌توان نزاع ایشان را مثل نزاع فلان حاکم صفوی با فلان حاکم عثمانی دانست بلکه نزاع بین دین با بازیگران دین و نزاع تسنن نبوی با تسنن اموی بود.

این پژوهشگر دینی اضافه کرد: امام حسین در یک حدیثی درباره هدف از قیام خود میگوید که من برای اعتلای کلمه ا [قیام کردم و یا در جای دیگر میگویم که من شما را به کتاب و سنت دعوت می‌کنم که این امر ربطی به شیعه و سنی ندارد.

دشمنان امام سنی نبودند

نویسنده کتاب عاشورا شناسی تاکید کرد: دشمنان امام هم که مقابل ایشان ایستادند، سنی نبودند بلکه اموی بودند و در میان سپاهیان امام نیز برخی سنی‌های نامدار بودند که با عمر، ابوبکر و عثمان بیعت کرده بودند که می‌توان به زهیر بن قین و حر بن یزید ریاحی اشاره کرد. آنها سمت امام آمدند چراکه دیدند ایشان مظلوم واقع شده است.

وی با طرح این پرسش که اگر اهل سنت، امام حسین (ع) را قبول دارند پس چرا برای او عزاداری نمی‌کنند، گفت: اهل سنت به طور مطلق در فقه شان سنت عزاداری ندارند و حتی برای پیامبر اسلام و خلفای دوم و سوم که به قتل رسیده اند هم عزاداری نمی‌کنند.

اسفندیاری تصریح کرد: اینکه اهل سنت عزاداری ندارند دلیل نمی‌شود که به امام علاقه ای نداشته باشند. ما نباید صف مان را از اهل سنت جدا کنیم بلکه ما با آنها در صف امام حسین هستیم. در میان اهل سنت نویسندگانی هستند که در مورد امام حسین (ع) کتاب نوشتند که می‌توان به طه حسین اشاره کرد.

وی با بیان اینکه قیام امام حسین (ع) اصلاً ربطی به دین ندارد، گفت: امام حسین در قیام خود از ارزش‌های انسانی سخن می‌گوید که ارتباطی با دین ندارد. آزادگی جزء دین است اما اختصاص به دین ندارد از این رو یکی از مشهورترین جملات امام این است که اگر دین ندارید، آزاده باشید.

این پژوهشگر دینی با اشاره به اینکه سگ بازی و شراب خواری را از نشانه‌های فسق و فجور یزید بر می‌شمارند، گفت: علاوه بر حساسیت به یزید در فسق و فجور، باید به ظلم و جور او نیز بسیار حساس بود. یزید به این زیاد دستور داده بود به کسی که بد گمان شده دستگیرش کند و هرکه را که متهم دید او را بکشد. جرم یزید این است که ظلم و جور دارد.

اسفندیاری به نامه اهل کوفه پس از مرگ معاویه به امام حسین و دعوت از او برای آمدن به کوفه اشاره

کرد و گفت: آنها در نامه خود به امام می‌گویند که معاویه حکومت را غصب کرده و بدون رضایت آنها حکومت کرده و از طرف دیگر اموال مسلمانان را از آنها گرفته و فقط به ثروتمندان داده است. آنها در آن نامه مشروعیت حکومت اموی را زیر سوال برده و از استبداد سیاسی و ویژه خواری که در آن دستگاه به راه افتاده بود شاکی بودند، و این رویکرد شیعه و همچنین اهل سنت را تحت ظلم و ستم قرار می‌داد و اختصاصی به شیعه نداشت. و بارها امام از واژه دین و احیای دین استفاده کرده اند که خود بیانگر مجموعه جهان اسلام اعم از شیعه و سنی است.

منبع:

نشست خانه اندیشمندان علوم انسانی؛

<https://www.jamaran.news/fa/tiny/news-1562610>